

MASARYKOVA UNIVERZITA BRNO

Česko-estonské kulturní vztahy od roku 1990 po současnost

Autor:	Silvia Hančinová
Ročník (semestr):	První (podzim 2019)
Školní rok:	2019/2020
Předmět:	Úvod do studia baltského regionu
Vyučující:	Mgr. Jan-Marek Šík

Obsah

ÚVOD	3
1. ČESKO-ESTONSKÉ VZTAHY.....	4
1.1 Vzájemné vztahy do roku 1990.....	4
1.2 Vzájemné vztahy od roku 1990.....	4-5
2. ZÁVĚR.....	6
3. ZDROJE.....	7

Úvod

Cílem této seminární práce je podívat se na to, jaké byly vztahy mezi Estonskem a Českou republikou, jednak od roku 1990 po současnost, ale i dříve. V krátkosti si něco řekneme o vztazích před rokem 1990, neopomeneme několik významných dat a pak se podíváme na vztahy od roku 1990 až doteď. Řekneme si něco o vztazích, ekonomických, obchodních, ale také i o politických. Nezapomeneme ani na vztahy kulturní.

1 ČESKO-ESTONSKÉ VZTAHY

Vztahy mezi Českem a Estonskem jsou velmi dobré, tak jako byli i v minulosti. Říká se, že jsou bezproblémové. Ve všeobecnosti mluvíme o jejich solidaritě – o vztazích mezi Českou republikou a Estonskem, které jsou založeny na solidaritě mezi menšími státy EU. Spojuje je podobný historický vývoj v novodobých dějinách apod. Spolupráce mezi státy je dobrá, rozvíjí se ve všech oblastech – v politické, bezpečnostní, ekonomické, také i kulturní. K dané společné spolupráci přispívá i to, že obě krajiny jsou v EU a NATO.

Co se týče ekonomiky, česká i estonská ekonomika jsou hodně podobné – mají toho hodně společného. Zejména to, že obě jsou otevřené a proexportně orientované. Množství vývozu a dovozu od doby, kdy Estonsko i Česká republika vstoupili do EU, neustále stoupá.

1.1 Vzájemné vztahy do roku 1990

Vztahy mezi Českou republikou a Estonskem byli i v minulosti dobré. Vznikali různá hnutí, jako například Bratrské hnutí nebo Hnutí moravských bratří. Například pro vývoj psané estonštiny bylo významným krokem přechod na inovovaný pravopis, který se šířil, resp. začal šířit od konce 17. století. Jde o písmo, jehož koncept vytvořil Bengt Gottfried Forselius – inspiroval se myšlenkami Jana Amose Komenského. Tenhle pravopis přecházel od poloviny 19. století k novější formě – ta pak na začátku 20. století přebrala z češtiny například písmena s diakritikou.

1937-1941 – Leopold Silberstein byl prvním lektorem českého jazyka na univerzitě v Tartu. O český jazyk se zajímal také Peeter Arumaa (byl to estonský jazykovědec a lingvista).

V období 2. sv. války vznikaly v Estonsku koncentrační tábory, kam v roce 1942 dorazil do Estonska velký transport lidí z Protektorátu Čechy a Morava.

Významný rok byl také rok 1974 – kdy bylo v socialistickém ČSR založeno sdružení přátel estonské, lotyšské a litevské kultury – jmenovalo se Baltský svaz (zakladatel Vladimír Macura).

1.2 Vzájemné vztahy po roku 1990

Sametová revoluce měla v roce 1989 velmi rychlý průběh. Alespoň z pohledu estonského. V tom období už samostatné ČSR chtělo podpořit baltské státy, které se snažili o svou samostatnost (v roce 1991 podpořil tyto baltské státy sám Václav Havel svým proslovem na konferenci OBSE).

V roce 1991 na Baltský svaz navázal Česko-estonský klub (organizovali různé kulturní akce, taky vydávali periodika s tematikou Estonska). Vztahy těchto zemí byly přátelské a bezproblémové, i když byly méně intenzivní.

V roce 2001 rozvoj vztahů pokračoval tím, že ČR podporovala Estonsko ve vstupu do NATO. Tehdejší předseda vlády M. Zeman byl na oficiální návštěvě Estonska. Tím se hodně zintenzivnili vztahy na vládní i parlamentní úrovni.

V současné době je v obou těchto zemích zřízené velvyslanectví (v Tallinnu a Praze – obě vznikla v roce 2002). Kulturní vztahy jsou trochu jiné. V porovnání s Macurovou dobou jsou mnohem slabší. Vychází méně překladů než v předešlé Macurově době. V roce 2011 vyšel po dlouhé době překlad knihy „*Muž, který rozuměl hadí řeči*“, kterou přeložila Naděžda Slabihoudová. Ale například se v Rakvere a později v Tallinnu konala výstava kreseb J. Petrbocka, také v Tallinnu vystoupilo Janáčkovovo kvarteto. Na začátku prosince 2001 byl uveden snímek „*Musíme si pomáhat*“ na festivalu Black Nights Film Festival za přítomnosti J. Hřebejka.

Estoncům je kromě českého piva známy i voják Švejk. Dokonce v Estonsku najdeme hospodu „*Švejki juures*“ (U Švejka). V Estonsku jsou známí i autoři jako Milan Kundera, Karel Čapek i Václav Havel. Děti si velmi oblíbily postavy Krtečka nebo Rumcajse.

Co se týče vzdělávání, tak zájem o studium češtiny v Estonsku a estonštiny v České republice roste. Estonštinu můžeme studovat na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze nebo také na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Češtinu je možné studovat na univerzitě v Tartu či Tallinnu v rámci studia slavistiky.

2 ZÁVĚR

Když mluvíme o vztazích mezi Estonskem a Českou republikou od roku 1990, bylo by těžké psát jenom od tohoto roku. Proto se musíme podívat i na to, jaké byly vztahy mezi těmito dvěma státy i před rokem 1990. Můžeme říct, že byly dobré jak z pohledu politiky, tak i kultury. Je pravda, že do roku 1990 byly vztahy intenzivnější. Minimálně mluvíme-li o vztazích kulturních. Například ohledně překladů děl, ale také v šíření a sdílení těchto dvou kultur v daných zemích. V současnosti jsou tyto vztahy také dobré. Dokonce se říká, že jsou bezproblémové.

3 ZDROJE

1. Estonsko: Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR. [online]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/cs/clanky/estonsko-obchodni-a-ekonomicka-spoluprace-s-cr-18005.html>
2. Vzájemné Česko-estonské vztahy. Vzájemné vztahy. Ministerstvo zahraničních věcí. Velvyslanectví České republiky v Tallinnu. [online]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/tallinn/cz/vzajemne_vztahy/vzajemne_cesko_estonske_styky/index.html
3. Zpráva o zahraniční politice České republiky: za období od ledna 2001 do prosince 2001. MZV ČR, Praha 2002 s. 139-140. Vztahy České republiky k pobaltským zemím – Estonská republika. ISBN 80-86345-24-6 (MZV), ISBN 80-86506-20-7 (ÚMV).
4. HEBEDOVÁ Petra, HOFÍRKOVÁ Lucie. Estonsko. Stručná historie států. Nakladatelství Libri, Praha 2012, s. 106-110. ISBN 978-80-7277